

Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και
Πολιτιστικός Οργανισμός
των Ηνωμένων Εθνών
Organisation des Nations Unies
pour l' éducation,
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
CLUB POUR L' UNESCO
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

Καλλιεργώντας τη Συναισθηματική Αγωγή των Γονέων

Οι γονείς ασυνείδητα τις περισσότερες φορές αποτελούν πρότυπα, όσον αφορά την έκφραση των συναισθημάτων, τη διαχείρισή τους και την υιοθέτηση συμπεριφορών στην επίλυση προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν τα παιδιά τους. Παρόλα αυτά οι γονείς διαφέρουν μεταξύ τους ως προς τον χαρακτήρα, τις ικανότητες και τις μεθόδους διαπαιδαγώγησης, που χρησιμοποιούν, με αποτέλεσμα να διαφέρουν και οι αντιλήψεις και οι στάσεις απέναντι στα συναισθήματα και στον τρόπο έκφρασής τους. Τα παιδιά μέσω της διαδικασίας της μίμησης προτύπων υιοθετούν τον τρόπο, που συμπεριφέρονται οι γονείς τους σε παρόμοιες καταστάσεις.

Σε περίπτωση που οι γονείς δείχνουν να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους με θετικό τρόπο, αντί να εκδηλώνουν διαρκώς θυμό, άγχος ή αισθήματα κατάθλιψης, τότε τα παιδιά είναι πιθανόν να υιοθετήσουν και τα ίδια στρατηγικές, που τα βοηθούν να διαχειριστούν τα έντονα συναισθήματα, που βιώνουν.

Όσον αφορά στα μοντέλα διαπαιδαγώγησης και ανατροφής των παιδιών η Baumrind κατέληξε μετά από έρευνες ότι υπάρχουν τρία (3) βασικά είδη συμπεριφοράς των γονέων, που καθορίζουν τη συμπεριφορά στη σχέση τους με τα παιδιά.

α. Οι αυταρχικοί γονείς. Έχουν την τάση να ελέγχουν υπερβολικά τα παιδιά τους, να θέτουν πολλά όρια να μη δείχνουν ζεστασιά και να απαιτούν την απόλυτη υπακοή από την πλευρά των παιδιών τους, χωρίς να δίδονται εξηγήσεις.

β. Οι επιτρεπτικοί ανεκτικοί γονείς, οι οποίοι δεν επιβάλλουν καθόλου όρια ιδίως σε θέματα συμπεριφοράς, δεν έχουν ιδιαίτερες απαιτήσεις από τα παιδιά τους είναι αρκετά θερμοί απέναντί τους, αλλά δεν καταφέρνουν να τα στηρίξουν αποτελεσματικά όσο το χρειάζονται.

γ. Οι διαλεκτικοί - δημοκρατικοί γονείς, οι οποίοι επικοινωνούν ανοιχτά με τα παιδιά, είναι πρόθυμοι να ακούσουν τις επιθυμίες τους, και σέβονται τις απόψεις τους παράλληλα όμως θέτουν όρια εξηγώντας αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους παίρνουν συγκεκριμένες αποφάσεις.

Μετά από ανάλογες έρευνες σε σχέση με τους τύπους συμπεριφοράς και εμπλοκής των γονέων καταλήγουμε στο ότι υπάρχουν 4 τύποι γονέων, οι οποίοι ως πρώτοι φορείς κοινωνικοποίησης μπορούν να καλλιεργήσουν τη συναισθηματική νοημοσύνη των παιδιών.

Οι αποστασιοποιημένοι γονείς

-Αντιμετωπίζουν τα συναισθήματα των παιδιών ως μηδαμινά

-Επιθυμούν τη γρήγορη εξαφάνιση των συναισθημάτων του παιδιού

Κατερίνα Τζόαν Dearing, Chartered Psychologist

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Βασ. Γεωργίου 2-4, Μαρούσι, ΤΚ 15122
2-4, rue Vas. Georgiou, 15122, Maroussi, Athènes

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ / SECRETARIAT
Τηλ/Τél: 210-6147002 ❖ φάξ/fax: 210-6147004
url: www.unesco.gr ❖ e-mail: info@unesco.gr

Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και
Πολιτιστικός Οργανισμός
των Ηνωμένων Εθνών
Organisation des Nations Unies
pour l' éducation,
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
CLUB POUR L' UNESCO
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

- Χρησιμοποιούν διάφορους τρόπους για να αναστείλουν τα συναισθήματα αυτά
- Δεν έχουν πλήρη επίγνωση των δικών τους συναισθημάτων
- Επικεντρώνονται περισσότερο στο ξεπέραςμα των συναισθημάτων παρά στο νόημα των συναισθημάτων αυτών.
- Νιώθουν αβέβαιοι για το τι πρέπει να κάνουν με τα συναισθήματα του παιδιού τους.
- Πιστεύουν ότι τα προβλήματα θα λυθούν με το πέρασμα του χρόνου.

Οι επικριτικοί αποδοκιμαστικοί γονείς

- Κρίνουν και επικρίνουν τις συναισθηματικές εκφράσεις του παιδιού
- Δίνουν έμφαση στη συμμόρφωση σύμφωνα με τα καλά πρότυπα συμπεριφοράς
- Πιστεύουν ότι η έκφραση των κακών συναισθημάτων πρέπει να έχει περιορισμένη χρονική διάρκεια
- Πιστεύουν ότι τα δυσάρεστα συναισθήματα έχουν περιορισμένη χρονική διάρκεια
- Πιστεύουν ότι το παιδί τα χρησιμοποιεί για να πετύχει κάποιο σκοπό
- Συγκρούονται για το λόγο αυτό με το παιδί τους.
- Πιστεύουν ότι τα συναισθήματα αποδυναμώνουν τους ανθρώπους και ότι τα παιδιά για να επιβιώσουν πρέπει να είναι συναισθηματικά σκληρά

Οι επιτρεπτικοί - παραχωρητικοί γονείς

- αποδέχονται ελεύθερα την κάθε συναισθηματική έκφραση του παιδιού
- προσφέρουν παρηγοριά στο παιδί, που βιώνει δυσάρεστα συναισθήματα
- η καθοδήγησή τους σε θέματα συμπεριφοράς είναι ελάχιστη
- επιτρέπουν γενικά και δε θέτουν όρια
- δε διδάσκουν στο παιδί μεθόδους επίλυσης προβλημάτων
- θεωρούν ότι δεν μπορείς να κάνεις πολλά για τα δυσάρεστα συναισθήματα των παιδιών
- θεωρούν ότι δεν μπορείς να κάνεις και πολλά πράγματα για τα δυσάρεστα συναισθήματα πέραν του να τα ξεπεράσεις.

Οι συναισθηματικοί μέντορες

- Αξιολογούν τα δυσάρεστα συναισθήματα των παιδιών σαν μια ευκαιρία δημιουργίας μιας φιλικής ατμόσφαιρας και οικειότητας
- Δίνουν χρόνο στην έκφραση των συναισθημάτων
- Έχουν επίγνωση των δικών τους συναισθημάτων
- Δεν μπερδεύονται ούτε αγχώνονται για την έκφραση των συναισθημάτων των παιδιών τους
- Δεν υποδεικνύουν στο παιδί για το πώς πρέπει να νιώσει, δεν το πιέζουν
- Θέτουν όρια
- Καθοδηγούν και διδάσκουν στο παιδί μεθόδους επίλυσης.

Κατερίνα Τζόαν Dearing, Chartered Psychologist

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και
Πολιτιστικός Οργανισμός
των Ηνωμένων Εθνών
Organisation des Nations Unies
pour l' éducation,
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
CLUB POUR L' UNESCO
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

Η αναγνώριση των δυσάρεστων συναισθημάτων αποτελεί μια σημαντική διαδικασία, αφού μπορεί να αποτελέσει τη βάση πάνω στην οποία θα δομηθούν και άλλες ικανότητες, όπως η αντιμετώπιση των συναισθημάτων, που προκαλούν θυμό, φόβο ή άγχος ή η εκμάθηση διαδικασιών επίλυσης. Η εξάσκηση των παιδιών στη διαδικασία αναγνώρισης μπορεί να αποδειχθεί πολύ χρήσιμη, όταν τα δυσάρεστα συναισθήματα βρίσκονται ακόμα σε χαμηλή ένταση και δεν έχουν συσσωρευθεί, ώστε να οδηγήσουν σε μια κρίση, για παράδειγμα σε έναν τσακωμό.

Έρευνες για τις αλληλεπιδράσεις γονέων - παιδιών έδειξαν πως η διαδικασία της συναισθηματικής αγωγής των παιδιών ακολουθεί πέντε στάδια.

Οι γονείς:

- Έχουν επίγνωση των συναισθημάτων του παιδιού τους.
- Βλέπουν το συναίσθημα ως μια ευκαιρία για οικειότητα και διδασκαλία.
- Ακούν προσεκτικά, δείχνουν ενσυναίσθηση και αναγνωρίζουν τα αρνητικά συναισθήματα του παιδιού.
- Βοηθούν το παιδί να βρει λέξεις για να κατονομάσει τα συναισθήματά του.
- Τέλος, θέτουν όρια και ταυτόχρονα εξετάζουν κάποιες στρατηγικές για την επίλυση του συγκεκριμένου προβλήματος. (Gottman, J., 1997).

Οι γονείς χρειάζεται να μάθουν, πως να μεγαλώνουν παιδιά με συναισθηματική νοημοσύνη, έτσι ώστε να περιορίσουν τις ενδο-οικογενειακές συγκρούσεις και τα προβλήματα συμπεριφοράς των παιδιών τους. Τα παιδιά, που νιώθουν την αγάπη, την υποστήριξη και αποδοχή των γονέων τους είναι καλύτερα προστατευμένα από τους κινδύνους της νεανικής βίας, της αντικοινωνικής συμπεριφοράς, του εθισμού στα ναρκωτικά, της πρώιμης σεξουαλικής δραστηριότητας. Έχουν καλή σχέση με τους γονείς τους και τον εαυτό τους, γιατί έχουν μάθει να ακούν και να χειρίζονται τα συναισθήματά τους.

Κάνοντας μια προσπάθεια πλαισίωσης του ζητήματος οι γονείς είναι θεμιτό:

- Να θέτουν δίκαια και σταθερά όρια
- Να προτείνουν λογικούς κανόνες
- Να παρέχουν σαφείς οδηγίες με τρόπο ευγενικό, αλλά κατηγορηματικό, όταν χρειάζεται
- Να επαινούν και να ενθαρρύνουν τη συνεργασία
- Να αντιδρούν άμεσα στην απαράδεκτη συμπεριφορά
- Να μάθει το παιδί να δέχεται τις συνέπειες των πράξεών του είτε είναι θετικές είτε αρνητικές (π.χ. επιβράβευση-κόστος)

Κατερίνα Τζόαν Dearing, Chartered Psychologist

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και
Πολιτιστικός Οργανισμός
των Ηνωμένων Εθνών
Organisation des Nations Unies
pour l' éducation,
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
CLUB POUR L' UNESCO
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

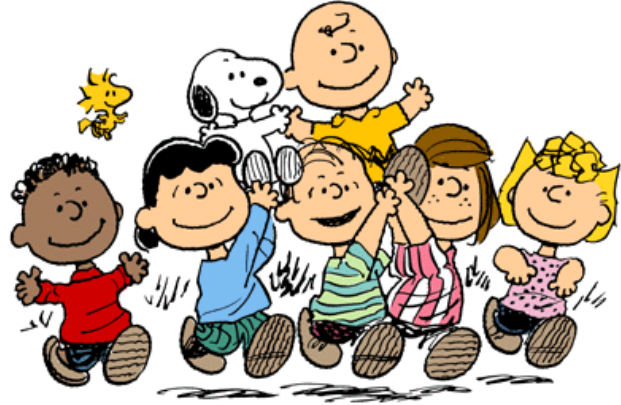
Ένα ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο στην παραπάνω προσπάθεια πλαισίωσης είναι η ελευθερία της επιλογής του παιδιού, όπου αυτό είναι λογικό κατά την κρίση του γονέα (και σύμφωνα με την αναπτυξιακή ηλικία του παιδιού σε κάθε περίπτωση). Εξάλλου, ο γονικός έλεγχος, που δεν περιορίζει τις ευκαιρίες για πειραματισμό, αλλά επιτρέπει την αυθόρμητη έκφραση, σχετίζεται με την ανεξαρτησία του παιδιού.

Τα παραπάνω στοιχεία, όταν είναι συμφωνημένα μεταξύ γονέα – παιδιού, και όχι κατά κάποιο τρόπο επιβεβλημένα από τον γονέα, «δεσμεύουν» από κοινού τους συμβαλλόμενους αυτού του ιδιότυπου συμβολαίου. Έτσι, ούτε το παιδί μπορεί να υποκριθεί ότι δεν ήξερε τον επιτρεπτό τρόπο συμπεριφοράς, αλλά ούτε και ο γονέας αλλάζει διαρκώς τον όποιο κανόνα ανάλογα με την συγκυρία ή/και την προσδοκία του. Γενικά καλό είναι ο γονέας, καθώς λειτουργεί ως πρότυπο για το ίδιο του το παιδί, να εφαρμόζει και ο ίδιος στην πράξη όλα αυτά, που προσπαθεί να εμφυσήσει στο παιδί του. Δεν είναι φρόνιμο ο γονέας να βάζει διαρκώς τις φωνές στο παιδί του και την ίδια στιγμή να το κατηγορεί ότι έχει ξεσπάσματα θυμού! Διαχειριζόμενος ο γονέας το συναίσθημα του θυμού του, λειτουργεί έμμεσα ως πρότυπο και βοηθά το παιδί να επιλύει τις όποιες κρίσεις του με εποικοδομητικό τρόπο.

Να τονιστεί ότι η οριοθέτηση δεν είναι συνώνυμη της καταπίεσης και της τιμωρίας. Αντίθετα, αφορά στη θέσπιση ορίων και αντιπροσωπεύει έναν τρόπο για την επίτευξη κάποιου σκοπού. Στην προκειμένη περίπτωση αφορά στην εύρυθμη λειτουργία της οικογένειας, αλλά και ειδικότερων στόχων (για παράδειγμα μελέτη του παιδιού κ.τ.λ.).

Συχνά, όταν υπάρχει αίτημα θεραπείας παιδιού, ανάμεσα στα άλλα βλέπει κανείς το κάτωθι προφίλ συμπεριφοράς (στο οικογενειακό πλαίσιο) που ενδεικτικά παρουσιάζεται :

- Ξεσπάσματα θυμού τόσο του παιδιού όσο και του γονέα
- Συχνές διαφωνίες γονέα-παιδιού (που συνήθως δεν οδηγούν σε σημείο επίλυσης)
- Προκλητική συμπεριφορά του παιδιού
- Κατηγορεί τους άλλους για τα δικά του λάθη
- Ευέξαπτο και ευερέθιστο
- Κρατά κακία και θυμώνει εύκολα
- Γίνεται συχνά εκδικητικό

Κατερίνα Τζόαν Dearing, Chartered Psychologist

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Βασ. Γεωργίου 2-4, Μαρούσι, ΤΚ 15122
2-4, rue Vas. Georgiou, 15122, Maroussi, Athènes

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ / SECRETARIAT
Τηλ/Τél: 210-6147002 ❖ φάξ/fax: 210-6147004
url: www.unesco.gr ❖ e-mail: info@unesco.gr

Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και
Πολιτιστικός Οργανισμός
των Ηνωμένων Εθνών
Organisation des Nations Unies
pour l' éducation,
la science et la culture

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
CLUB POUR L' UNESCO
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
- ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
- DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

Τα παραπάνω καταμαρτυρούν την έκδηλη αδυναμία οριοθέτησης του γονέα έναντι του παιδιού του. Το αποτέλεσμα τελικά δείχνει έναν αβοήθητο γονέα και ένα παιδί φαινομενικά «τύραννο». Ένα παιδί που φαίνεται να μην έχει αναπτύξει αποτελεσματικούς τρόπους να αντιμετωπίσει και να καταλάβει τι είναι αυτό, που του συμβαίνει.

Ο γονέας καλεί το παιδί να συμμορφωθεί τη στιγμή, που και ο

ίδιος λειτουργεί κατά πανομοιότυπο τρόπο. Όταν η διαδικασία της οριοθέτησης είναι επιτυχημένη, μειώνονται σε μεγάλο βαθμό οι εντάσεις, η επίλυση προβλημάτων πραγματοποιείται μέσα σε ένα κλίμα σταθερότητας και υπάρχει μια αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ γονέα και παιδιού.

Άλλωστε δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η υπακοή σε ορισμένους κανόνες καθίσταται απαραίτητη για την κοινωνική μας επιβίωση.

Από την άλλη, η έλλειψη κανόνων μπορεί να οδηγήσει σε ανυπακοή και σε σοβαρή παραβατικότητα, η οποία με τη σειρά της σχετίζεται με σοβαρές διαταραχές της διαγωγής.

Προκειμένου λοιπόν να αποφεύγει ο γονέας «το σύνδρομο του κακομαθημένου παιδιού», αυτού του μικρού τυράννου, που μερικές φορές αντιμετωπίζεται ακόμα και με χαμόγελο, καλό είναι να λαμβάνει υπόψη του κάποια από τα παραπάνω ζητήματα. Έτσι και βγάζει το παιδί από τη θέση της «εγωκεντρικής του παντοδυναμίας» και το βοηθά να ωριμάσει και να αναπτυχθεί.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Κακαβούλης, Κ. Α. (1997). Συναισθηματική ανάπτυξη και αγωγή. Αθήνα: Κακαβούλης.

Τεγόπουλος, Φ. (1997). Μείζον Ελληνικό λεξικό. Αθήνα: Τεγόπουλος Φιτράκης

Χατζηχρήστου, Γ. Χ. (2004). Πρόγραμμα προαγωγής της ψυχικής υγείας και της μάθησης,

Κοινωνική και συναισθηματική αγωγή στο σχολείο. Προσχολική και πρώτη σχολική ηλικία (τ.1-7). Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδάνος.

Σταύρου, Σ. Λ. (). Κατανόηση και βιωματική προσέγγιση συναισθημάτων.

Τσιάντης, Γ. (1988). Ψυχική υγεία του παιδιού και της οικογένειας (τ.β'). Αθήνα: Καστανιώτη.

Κατερίνα Τζόαν Dearing, Chartered Psychologist

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Βασ. Γεωργίου 2-4, Μαρούσι, ΤΚ 15122
2-4, rue Vas. Georgiou, 15122, Maroussi, Athènes

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ / SECRETARIAT
Τηλ/Τél: 210-6147002 ❖ φάξ/fax: 210-6147004
url: www.unesco.gr ❖ e-mail: info@unesco.gr

Εκπαιδευτικός, Επιστημονικός και
Πολιτιστικός Οργανισμός
των Ηνωμένων Εθνών
Organisation des Nations Unies
pour l' éducation,
la science et la culture

**ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
CLUB POUR L' UNESCO
MUNICIPALITÉ DE MAROUSSI (ATTICA)**

- ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΟΜΙΛΩΝ,
ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO
- MEMBRE DE LA FEDERATION HELLENIQUE
DES CLUBS ASSOCIATIONS ET CENTRES POUR L' UNESCO

- Τσιάντης, Γ. (1989). Σύγχρονα θέματα παιδοψυχιατρικής (τ.3.). Αθήνα: Καστανιώτη.
- Τσιάντης, Γ. (2000). Ψυχική υγεία του παιδιού και της οικογένειας (τ.α'). Αθήνα: Καστανιώτη.
- Καψάλης, Α. (2005). Παιδαγωγική ψυχολογία. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδη Α.Ε.
- Cole, M., & Cole, S. (2002). Η ανάπτυξη των παιδιών. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδάνος.
- Weare, K., & Gray, G. (2000). Η προαγωγή της ψυχικής και συναισθηματικής υγείας στο σχολείο. Παγκόσμια οργάνωση υγείας Γραφείο Ευρώπης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Πλωμαρίτου, Β. (2004). Πρόγραμμα ανάπτυξης συναισθηματικής νοημοσύνης. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Καλαντζή-Αζίζι, Α., & Μπεζεβέγκης, Η. (2000). Θέματα ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Τριλίβα, Σ., & Ρούσση, Π. (2000). Οι διαστάσεις της συναισθηματικής νοημοσύνης. Σε Α.
- Καλαντζη-Αζίζι & Η. Γ. Μπεζεβεγκης (Επιμ.), Θέματα επιμόρφωσης ευαισθητοποίησης στελεχών ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων (σ.201-214). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Τριλίβα, Σ., & Chimienti, G. (2002). Ανακάλυψη αυτογνωσία αυτοκυριαρχία αυτοεκτίμηση.
- Συναισθηματική και κοινωνική επιδεξιότητα. Αθήνα: Πατάκης. 41
- Συγκολίτου, Ε. (2008). Προβολικές τεχνικές: η χρήση τους στην ψυχοδιαγνωστική αξιολόγηση παιδιών και εφήβων στα πλαίσια της κοινότητας του σχολείου. Σε Δ. Σ.
- Νικολόπουλος (Επιμ.), Σχολική Ψυχολογία. Εφαρμογές στο σχολικό περιβάλλον(σ.31-49). Αθήνα: Τόπος.
- Πούλου, Μ. (2008). Κοινωνική και συναισθηματική μάθηση: μια προσέγγιση πρόληψης και αντιμετώπισης των συναισθηματικών και συμπεριφορικών δυσκολιών των μαθητών στο σχολείο. Σε Δ. Σ. Νικολόπουλος (Επιμ.), Σχολική Ψυχολογία. Εφαρμογές στο σχολικό περιβάλλον (σ. 237-281). Αθήνα: Τόπος.
- Ξενόγλωσση**
- Elias, M.J., Zins, J.E., Weissberg, R.P., Frey, K.S., Greenberg, M.T., Haynes, N.M., Kessler, R., Schwab-Stone, M.E., & Shriver, T.P. (1997). Promoting Social and Emotional Learning: Guidelines for Educators. The Association for Supervision and Curriculum Development. Alexandria. USA.
- Weissberg, R.P., Resnik, H., Payton, J., & O'Brien, M.U. (2003). Evaluating Social and Emotional Learning Programs. Educational Leadership, 46-50.
- Mayer, J. D., & Cobb, C. D. (2000). Educational policy on emotional intelligence: Does it make sense?. Educational Psychology Review, 12(2), 163-183.
- Elksnin, L., & Elksnin, N. (2003). Fostering social-emotional learning in the classroom. Education, 124 (1), 63-75.
- Schonert-Reichl, K. A., & Hymel, S. (2003). Educating the heart as well as the mind: Social and emotional learning for school and life success. Education, 47(2), 20-25.
- Goleman, D. (2008). The secret to success: New research says social-emotional learning helps students in every way. Educational Digest, 74 (4), 8-9.

Κατερίνα Τζόαν Dearing, Chartered Psychologist

ΟΜΙΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Βασ. Γεωργίου 2-4, Μαρούσι, ΤΚ 15122
2-4, rue Vas. Georgiou, 15122, Maroussi, Athènes

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ / SECRETARIAT
Τηλ/Τél: 210-6147002 ❖ φάξ/fax: 210-6147004
url: www.unesco.gr ❖ e-mail: info@unesco.gr